

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 5P/47/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613208871
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Juraj Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2013:5613208871.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti G. - R., O.. XX. XX. XXXX, Ľ.E., O.. XX. XX. XXXX, V., O.. XX. XX. XXXX, F., O.. XX. XX. XXXX R. Y., O.. XX. XX. XXXX, všetci bytom pri matke, všetci zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov: Ž. G., O.. XX. XX. XXXX, V. X. X. XXX R. Ľ. G., O.. XX. XX. XXXX, V. X. X. XXX, o návrhu matky na zmenu osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloleté deti R. G., O.. XX. XX. XXXX, Ľ. G., O.. XX. XX. XXXX, V. G., O.. XX. XX. XXXX, F. G., O.. XX. XX. XXXX R. Y. G., O.. XX. XX. XXXX sa z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletých detí R. G., O.. XX. XX. XXXX, Ľ. G., O.. XX. XX. XXXX, V. G., O.. XX. XX. XXXX, F. G., O.. XX. XX. XXXX R. Y. G., O.. XX. XX. XXXX, na každé z detí vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Tým dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 22. 04. 2013, č. konania 9P/6/2013 - 55 v časti o zverenie maloletých detí R. G., Ľ. G., V. G., F. G. R. Y. G. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, o zastupovaní maloletých detí a spravovaní ich majetku a o neurčení výživného.

U k l a d á sa dohľad nad výchovou maloletých detí R. G., Ľ. G., V. G., F. G. R. Y. G., ktorý sa bude vykonávať prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš jedenkrát za mesiac po dobu jedného roka.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania, doručeným súdu dňa 28. 08. 2013, sa matka maloletých detí domáhala, aby maloleté deti G., R., O.. XX. XX. XXXX, Ľ., O.. XX. XX. XXXX, V., O.. XX. XX. XXXX, F., O.. XX. XX. XXXX R. Y., O.. XX. XX. XXXX boli zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude oprávnená deti zastupovať a spravovať ich majetok. Súčasne navrhla, aby otcovi maloletých detí bola uložená povinnosť prispievať na každé dieťa sumou minimálneho výživného vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky detí. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom okresného súdu v konaní 9P/6/2013 bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené, maloleté deti boli zverené do striedavej starostlivosti rodičov. Striedavú

starostlivosť s otcom detí vôbec nerealizovali. Bolo to z dôvodu nezájmu otca o maloleté deti a jeho nezodpovedného správaniu sa voči nim. Dňa 16. 05. prevzal rodinné prídavky na deti, ktoré minul na automatoch a následne odcestoval do Českej republiky, kde sa zdržiava až doposiaľ. Od rozvodu zabezpečuje starostlivosť o deti výlučne matka. Maloletá R. bude v tomto školskom roku navštevovať 6. ročník Základnej školy X. X., špeciálnu triedu, maloletý L. 2. triedu Základnej školy X. X., špeciálnu triedu, maloletá V. nastupuje do 1. triedy Základnej školy X. X.. Zakúpila jej školskú tašku a peračník v sume 10 eur. Aj dvom starším deťom v súvislosti s nástupom do školy zakúpila peračníky a farebné ceruzky v sume 15 eur. Od septembra bude uhrádzať poplatok na ZRPŠ a poplatky za zošity v sume 10 eur na jedno dieťa. Maloletý Y. nosí jednorázové detské plienky, za ktoré mesačne uhradí 20 eur. Deti sú zdravé. Výdavky na domácnosť mesačne predstavujú sumu 30 eur na elektrickú energiu, 100 eur ročne na drevo, 100 eur na vodu za polroka.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletých detí, listinami, a to správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, správou úradu práce o prešetrení pomerov, podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš 9P/6/2013 a zistil nasledovný skutkový stav:

Matka vo svojej výpovedi uviedla, že trvá na podanom návrhu. Otec detí jej s ničím nepomáha, nadáva jej, keď je na dvore. Od rozvodu ich manželstva neprebíhala striedavá starostlivosť tak, ako bolo rozhodnuté. Otec sa o deti vôbec nestará. Nič im nekúpil. Po rozvode býval pri svojej sestre, ktorá býva v dome vedľa nej. Prvýkrát odišiel do Českej republiky asi v máji, ani keď sa vrátil z Čiech, tak o deti neprejavoval záujem. Vôbec sa o deti do dnešného dňa nestaral. Taktiež jej nepomáha ani pri príprave detí do školy. Prídavky na deti sú vyplácané na mesto. matka uviedla, že došlo k zlepšeniu situácie v ich rodine, má zaplatené obedy, deti nechodia do družiny, stravujú sa v škole.

Kolízny opatrovník maloletých detí na pojednávaní predniesol, že stravovanie detí v škole je jediným zlepšením v rodine matky. Matka napriek príslubu nevybavila dotácie na stravu, rovnako neobjednala deti prostredníctvom detskej lekárky, ktorú má priamo v obci vo X. na endokrinologické vyšetrenie. Rovnako poukázal na skutočnosť, že došlo k zhoršeniu stavu domu. Sú porozbíjané okná, dosť tam ťahá. Uvedenú skutočnosť zistili 18. 11. 2013, kedy vykonali osobné šetrenie v rodine matky detí. S matkou detí sa dohodli, že deti môžu byť umiestnené v krízovom stredisku v Dolnom Kubíne. Matka si potrebuje vybaviť určité veci. Po vyplatení rodičovského príspevku by nastúpili do krízového strediska. Zatiaľ je to v štádiu riešenia. Riaditeľka krízového strediska sa vyjadrí, či môžu nastúpiť. Napriek uvedenému zotrval na tom, aby bolo uložené výchovné opatrenie, a to výchovný dohľad nad starostlivosťou matky o maloleté deti. Po zistení, ako prebieha starostlivosť matky o deti počas trvania výchovného opatrenia zväžia ďalšie riešenie, či bude potrebné krízové vyňatie detí zo starostlivosti matky detí, alebo ich ponechanie v jej osobnej starostlivosti.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 09. 10. 2013 bolo zistené, že otec detí nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Podľa oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 09. 10. 2013 otec detí nie je posudzovaný ako občan v hmotnej núdzi a nie je mu poskytovaná dávka a príspevky v hmotnej núdzi.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 10. 10. 2013 bolo zistené, že matke detí bol vyplácaný rodičovský príspevok na dcéru F. od 01. 08. 2010 do 31. 08. 2013 v sume 199,60 eur a od 01. 09. 2013 by mala poberať rodičovský príspevok na Y..

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 15. 10. 2013 o prešetrení pomerov bolo zistené, že orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonáva v rodine od rozvodu manželstva rodičov maloletých detí opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí, kedy bolo zistené zanedbávanie maloletých detí zo strany rodičov. Matka s deťmi a R. T., teta maloletých detí, obývajú drevený rodinný dom v obci. V domácnosti je zavedená voda a elektrická energia. Domácnosť matky je zanedbaná, hygiena je na nízkej úrovni. V dome je neporiadok, špina. Tvoria ju dve miestnosti, kuchyňa a izba, vybavené nevyhnutným zariadením, ktoré je staršie, opotrebované. V kuchyni je stôl so stoličkami,

sporák na pevné palivo, ktorým je zabezpečené vykurovanie domácnosti. V izbe je rozkladacia sedačka, ktorá slúži aj na spanie, fotelky, dve postele a skrine. Situácia v domácnosti začala byť kritická po odchode otca detí po rozvodovom konaní, ktorý sa aj v súčasnej dobe zdržiava v Českej republike. Od rozvodu sa otec o deti nezaujíma, striedavú osobnú starostlivosť nezabezpečuje. Vzhľadom na zlú finančnú situáciu matky - matka poberá rodičovský príspevok a rodinné prídavky, v domácnosti nie sú pravidelne zabezpečené ani základné potraviny. Maloletá R. navštevuje 5. ročník špeciálnej triedy Základnej školy X. X.Ý.. Dosahuje veľmi dobré vyučovacie výsledky. Dochádza je bezproblémová. Problematické je zaobstarávanie školských pomôcok, ktoré rodičia nezakúpia počas celého školského roka. Komunikácia zo strany rodičov stagnuje, o prospech nejavia záujem. Maloletý L. navštevuje 2. ročník špeciálnej triedy Základnej školy X. X.. Učivo zvláda s ťažkosťami, nakoľko sa žiakovi rodičia nevenujú. Žiak do školy chodí neupravený, nemá zabezpečené ani vhodné oblečenie. Nestravuje sa v školskej jedálni a nenavštevuje školskú družinu. Komunikácia zo strany rodičov stagnuje, o prospech rodičia neprejavujú záujem. Maloletá V. navštevuje 1. ročník Základnej školy X. X.. V mesiaci september chodila do školy len 3 dni. V triede sa javí ako tichá a zakríknutá, málo aktívna a s pomalším tempom. Často nerozumie základným pokynom zo strany učiteľa. Do školy chodí neupravená, nepripravená. Z dôvodu pedikulózy je v domácom liečení s nariadeným odhmyzením. Zo správy detskej lekárky maloletých detí je zrejmé, že matka neabsolvovala s deťmi doporučené lekárske vyšetrenia. Očkovanie majú deti vykonané podľa očkovacieho kalendára. Hygiena detí je nevyhovujúca, mávajú vši, vyrážky. Obec X. v správe konštatuje, že matka sa riadne stará o svoje deti. Úrad práce navrhol, aby súd v konaní o návrhu matky na zmenu osobnej starostlivosti uložil výchovné opatrenie - dohľad nad starostlivosťou matky o deti, ktorý bude realizovať úrad práce po dobu jedného roka.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 9P/6/2013 bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 22. 04. 2013, č. konania 9P/6/2013 - 55 boli maloleté deti G., R., O.. XX. XX. XXXX, L., O.. XX. XX. XXXX, V., O.. XX. XX. XXXX, F., O.. XX. XX. XXXX R. Y., O.. XX. XX. XXXX na čas po rozvode manželstva rodičov zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a maloleté deti sa budú striedať po týždni s tým, že od nedele párneho týždňa od 08.00 hod. budú do nedele nepárneho týždňa do 08.00 hod. v starostlivosti matky a od nedele nepárneho týždňa od 08.00 hod. budú do nedele do párneho týždňa do 08.00 hod. v starostlivosti otca. Obidvaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach. Výživné súd neurčil.

V súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti otca maloletých detí, ktorý bol na súdne pojednávanie riadne a včas predvolaný. Dňa 21. 11. 2013 otec detí telefonicky oznámil, že sa nemôže pojednávania zúčastniť, nakoľko sa zdržiava v Prahe, kde má prácu. Požiadal o ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní a súhlasil s tým, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti. Nepožiadal o odročenie pojednávania. Súd so zreteľom na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy vo veci rozhodol, keďže zistený skutkový stav mu umožňoval vyhlásiť rozhodnutie vo veci. Nebol zistený dôležitý dôvod odročenia súdneho pojednávania.

Podľa § 24 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o rodine:

V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine:

Rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvoze.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 Zákona o rodine:

Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine:

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine:

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku,

majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine:

Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými ustanoveniami zákona súd zveril maloleté deti G., a to R., O.. XX. XX. XXXX, L., O.. XX. XX. XXXX, V., O.. XX. XX. XXXX, F., O.. XX. XX. XXXX R. Y., O.. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že od posledného rozhodnutia došlo k zmene pomerov. V konaní vedenom pod sp. zn. 9P/6/2013 boli maloleté deti so súhlasom obidvoch rodičov zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s tým, že obidvaja rodičia budú zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok, výživné súd neurčil. Zmena pomerov od posledného rozhodnutia spočíva v tom, že striedavá starostlivosť prakticky nefungovala. Výsluchom matky maloletých detí mal súd preukázané, že od rozvodu manželstva otec neprejavoval záujem o maloleté deti, žiadnym spôsobom nezabezpečoval ich potreby, z čoho mal súd preukázané, že striedavá starostlivosť rodičov o deti v žiadnom prípade nebola realizovaná. Osobná starostlivosť o maloleté deti spočívala výlučne na matke detí, ktorá sa o deti stará sama bez akejkoľvek účasti otca detí. S poukazom na uvedené skutkové zistenia je v záujme maloletých detí, aby tieto boli zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa ako jediná výlučne stará o deti, poskytuje im osobnú starostlivosť. Keďže súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, súčasne rozhodol, že matka detí bude oprávnená ich zastupovať a spravovať ich majetok.

Súd uložil otcovi maloletých detí povinnosť prispievať na ich výživu sumou minimálneho výživného, t. j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa § 2 písm. c/ zákona č. 601/2003 Z. z., vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky detí, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku. Vykonaným dokazovaním súd nemal preukázané, že je v možnostiach a schopnostiach otca detí prispievať na výživu detí vyššou sumou ako v rozsahu minimálneho výživného. Matka detí súhlasila s určením minimálneho výživného, ktoré je otec detí povinný platiť na výživu svojich detí.

Súčasne dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 22. 04. 2013, č. konania 9P/6/2013 - 55, a to v časti zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, v časti zastupovania maloletých detí a spravovania ich majetku, ako aj v časti neurčenia výživného na maloleté deti.

Správou o prešetrení pomerov boli zistené nedostatky v starostlivosti matky o maloleté deti. Domácnosť matky je zanedbaná, hygiena je na nízkej úrovni, v dome je neporiadok, špina. Hygiena detí je nevyhovujúca, mávajú vši, vyrážky. Matka s deťmi neabsolvovala na základe odporúčania vyšetrenia u lekára. Posledným prešetrením pomerov v rodine matky bolo zistené, že v dome sú porozbierané okná a tak podmienky bývania so zreteľom na prichádzajúce zimné obdobie sú nevyhovujúce. Situácia v rodine matky sa môže zlepšiť umiestnením matky s deťmi do krízového strediska, matka detí deklarovala vôľu prijať uvedenú formu pomoci v jej ťaživej sociálnej situácii. Uvedené skutkové zistenia odôvodňujú uloženie výchovného opatrenia, a to dohľadu nad starostlivosťou matky o maloleté deti, a to po dobu jedného roka. Dohľad sa bude vykonávať prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš jedenkrát za mesiac.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a/ OSP. Konanie o zmene osobnej starostlivosti o maloleté deti je konaním vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ktoré môže začať súd aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.